

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 sierpnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Michał Laskowski (przewodniczący)

SSN Zbigniew Puskarski

SSN Włodzimierz Wróbel (sprawozdawca)

Protokolant Małgorzata Sobieszczańska

w sprawie **R.K.**

skazanego z art. 258 § 1 k.k., art. 55 ust. 3 i art. 56 ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 65 § 1 k.k., art. 263 § 1 k.k., art. 276 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 23 sierpnia 2023 r.,

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Małgorzaty Kozłowskiej,

kasacji, wniesionych przez obrońców

od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu

z dnia 14 stycznia 2022 r., sygn. akt II AKa 261/20,

zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego we Wrocławiu

z dnia 31 lipca 2020 r., sygn. akt III K 107/19,

1) uchyla zaskarżony wyrok w zakresie pkt XI wyroku Sądu I instancji i w tej części przekazuje sprawę Sądowi Apelacyjnemu we Wrocławiu do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym;

2) w pozostałym zakresie oddala kasacje jako oczywiście bezzasadne;

3) nakazuje zwrot R.K. uiszczonej opłaty kasacyjnej.**UZASADNIENIE**

Wyrokiem Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 31 lipca 2020 r. (sygn. akt III K 107/19) R.K. został uznany winnym czynów z art. 258 § 1 k.k., art. 55 ust. 1 i 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 65 § 1 k.k., art. 56 ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 65 § 1 k.k., za które wymierzono mu karę łączną w wymiarze 6 lat pozbawienia wolności i 300 stawek dziennych grzywny każda po 40 zł. Na podstawie art. 45 § 1 k.k. orzeczono wobec oskarżonego R.K. przepadek korzyści majątkowej uzyskanej z popełnienia przestępstw opisanych w punktach III i IV części dyspozytywnej wyroku w kwocie 148.500 złotych oraz 6.000 euro.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu wyrokiem z dnia 14 stycznia 2022 r. (sygn. akt II Aka 261/20) zmienił wyrok Sądu I instancji przez stwierdzenie, że określony w punkcie XI części rozstrzygającej przepadek dotyczy równowartości korzyści majątkowej uzyskanej z przestępstw (inne korekty rozstrzygnięcia nie miały znaczenia dla postępowania kasacyjnego). W pozostałym zakresie wyrok utrzymano w mocy.

Od powyższego prawomocnego orzeczenia kasacje wnieśli obrońcy skazanego.

Adwokat (...) zarzucił *„rażące naruszenie prawa mające istotny wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie:*

1. *Art. 433 §1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 457 §3 k.p.k., zw. z art. 7 k.p.k. oraz art. 6 ust. 3 lit. d) Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności (dalej EKPCz), w zw. z art. 410 k.p.k., w zw. z art. 440 k.p.k., poprzez nieprawidłowe rozpoznanie zarzutów apelacji, nierozważenie wszystkich wniosków i zarzutów, w szczególności tych, które zawarto w pisemnych stanowiskach adw. J. P.*

- obrońcy Oskarżonego oraz działającego z jego substytucji adw. T. P., co w konsekwencji doprowadziło do nierozpoznania istoty sprawy i uniemożliwiło Oskarżonemu obronę przed Sądem odwoławczym, w sytuacji w której na skutek wcześniejszych błędów Sądu I instancji obrona ta była niemożliwa wcześniej, zaś wyrok Sądu odwoławczego nie został oparty na całokształcie okoliczności ujawnionych w toku rozprawy.

2. Art. 167 k.p.k., w zw. z art. 170 §1 pkt 2) i 5) k.p.k. oraz art. 6 ust. 3 lit. d) EKPCz w zw. z art. 458 k.p.k., art. 410 k.p.k., art. 34 §2 w zw. z art. 337 §1 k.p.k., 453 §2 k.p.k. poprzez nieprzeprowadzenie przez Sąd odwoławczy wnioskowanych przed sądem I instancji dowodów, które Sąd I instancji ograniczył twierdząc bezpodstawnie, że zmierzają wyłącznie do przedłużenia postępowania oraz pominięcie dowodu z pisemnych wyjaśnień oskarżonego R.K., co w konsekwencji doprowadziło do niemożności prawidłowego ustalenia stanu faktycznego sprawy, a co za tym idzie prawidłowej kwalifikacji czynów zarzucanych Oskarżonemu, a także niedokonanie zwrotu sprawy celem objęcia nią także pomocników, podżegaczy, i innych osób, których przestępstwo pozostawało w ścisłym związku z przestępstwem Oskarżonego, (...), a nadto dokonanie wybiórczej a nie całościowej oceny dowodów (...)

3. Niezależnie od powyższych zarzutów:

1) Rażąco naruszenie przepisów prawa materialnego poprzez przyjęcie błędnej wykładni związanej z zastosowaniem art. 258 §1 k.k. dotyczącego udziału oskarżonego R.K. w zorganizowanej grupie przestępczej. W tym miejscu pomijając interpretacje prawne mówiące o elementach konstytuujących zorganizowaną grupę przestępczą wystarczy wskazać na zebrane materiały dowodowe, które zaprzeczają przyjęciu takiego stanowiska. (...).

2) Rażąco naruszenie przepisów prawa materialnego poprzez przyjęcie błędnej wykładni art. 276 k.k., iż oskarżony R.K. ukrywał dokumenty w postaci legitymacji ZUS, kiedy to jak wyjaśniono poniżej te blankiety nie spełniały warunków, aby je za dokumenty uznać, (...).

3) *Rażące naruszenie przepisów prawa materialnego poprzez przypisanie oskarżonemu R.K. popełnienie przestępstwa z art. 263 §1 k.k. to jest o handel bronią, poprzez zbycie broni i amunicji, w czasie, kiedy to przebywał w Areszcie Śledzącym. (...)*

4) *Rażącą obrazę przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w pkt 1, w wyniku której orzeczenie nie odpowiada prawu, tj. art. 45 § 1 k.k. poprzez błędną interpretację pojęcia „korzyść majątkowa”, w związku z faktem, iż nie wykazano, aby korzyść majątkową z zarzucanych czynów odniósł R.K., a ponadto nie wykazano, aby odniosły ją osoby trzecie.*

5. *Art. 439 §1 pkt 2 k.p.k. poprzez nieuwzględnienie z urzędu i nieuchylenie niezależnie od granic zaskarżenia wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu III Wydział Karny z dnia 31 lipca 2020 roku, sygn. akt III K 107/19, ze względu na nienależytą obsadę Sądu, wynikającą z faktu, że przewodniczącym składu orzekającego był sędzia Ł. F., o którego nominację na sędziego Sądu Okręgowego wnioskowano uchwałą KRS Nr [...] z dnia 17 października 2018 roku, a nominowany został postanowieniem Prezydenta RP Nr [...] z dnia 18 stycznia 2019 roku.”*

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji.

Adwokat (...) zarzucił:

„1. *rażące naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 433 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 2 § 2 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. w zw. z art. 428 §1 pkt. 1 k.p.k. polegające na uchybieniu prawidłowej kontroli odwoławczej, poprzez dowolne i niezgodne z zasadami logiki i doświadczenia życiowego przyjęcie, że Sąd I instancji nie naruszył granic swobodnej oceny dowodów, dokonując ustaleń w zakresie faktów dotyczących czynów objętych pkt. I-V wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 31 lipca 2020 r., sygn. akt III K 107/19;*

2. *rażące naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. przez nierozważenie przez Sąd II instancji wszystkich wniosków i zarzutów przedłożonych w apelacjach obrońców R.K., a tym samym sporządzenie*

uzasadnienia wyroku w sposób nie odpowiadający wymaganiom zawartym w tych przepisach, co w szczególności odnosi się do nierozważenia przez Sąd odwoławczy zarzutu niepoczynienia przez Sąd I instancji ustaleń w zakresie osiągnięcia przez skazanego korzyści majątkowej oraz rozmiarów korzyści, jakie skazany miałby czerpać z popełnionych przez siebie rzekomo czynów zabronionych oraz zarzutu ewentualnego podniesionego w apelacji obrońcy, a dotyczącego obrazy przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., w wyniku której orzeczenie nie odpowiada prawu, tj. art. 45 § 1 k.k. poprzez błędną interpretację pojęcia „korzyść majątkowa”.

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi odwoławczemu do ponownego rozpoznania.

Prokurator wniósł o oddalenie kasacji jako oczywiście bezzasadnych.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Kasacje okazały się zasadne jedynie w zakresie zarzutów dotyczących przepadku korzyści majątkowej pochodzącej z przestępstw. W pozostałym zakresie kasacje okazały się bezzasadne w stopniu oczywistym, co w związku z rozpoznaniem sprawy na rozprawie zwalnia Sąd Najwyższy z obowiązku sporządzenia pisemnego uzasadnienia w tym zakresie.

W apelacji obrońcy adw. (...) postawiono zarzuty związane z tym, że Sąd I instancji nie poczynił ustaleń w zakresie faktu istnienia i rozmiarów korzyści majątkowych, jakie oskarżony miałby czerpać z popełnionych przez siebie rzekomo czynów zabronionych. W szczególności nie wskazano, na podstawie jakich dowodów Sąd a quo uznał, że oskarżony osiągnął dla siebie korzyść majątkową w kwocie 148.500,00 zł oraz 6.000,00 euro. Obrońca także podkreślał, że nie można za taką korzyść uznać po prostu czarnorynkowej wartości określonych substancji psychoaktywnych lub środków odurzających, gdyż przepisy prawa materialnego wymagają, by ocenić korzyść uzyskaną przez poszczególnych uczestników przestępczego procederu. Zasadnie w kasacji obrońca wskazuje, że zarzuty dotyczące tego wątku zostały całkowicie pominięte w rozważaniach Sądu odwoławczego. Jak wynika z ugruntowanego orzecznictwa Sądu Najwyższego,

strona ma prawo do zapoznania się z argumentacją sądu odwoławczego, która świadczy o realizacji gwarancji strony do skorzystania z prawa do apelacji. Innymi słowy strona procesu, która z tego prawa skorzystała powinna po lekturze uzasadnienia sądu odwoławczego nabrać przekonania, że przedstawiona przez nią w środku odwoławczym argumentacja została kompletnie i starannie rozważona. Pominięcie przez sąd odwoławczy w swych rozważaniach zarzutu lub zarzutów zawartych w apelacji stanowi jedną z typowych podstaw zarzutów formułowanych w kasacjach stron i często takie właśnie pominięcie stanowi przesłankę uwzględnienia kasacji przez Sąd Najwyższy (tak m.in. w wyroku z 14 czerwca 2023 r., IV KK 118/23, LEX nr 3581509).

Z taką sytuacją mamy do czynienia w niniejszej sprawie w zakresie zarzutu dotyczącego rozpoznania apelacji w odniesieniu do ustalenia wysokości korzyści majątkowej osiągniętej z przypisanych przestępstw. Sąd odwoławczy pominął ten wątek, co stanowi nie tylko rażące naruszenie standardu odwoławczego, ale ponadto ma ono istotny wpływ na treść orzeczenia, gdyż ostatecznie orzeczenie zawiera bardzo surowe (finansowo) rozstrzygnięcie bez jego uzasadnienia.

Wobec powyższego należało orzec jak w sentencji.

WZ

[ms]